

7/7847

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : 026.21/2002/SPGY/262414
Konu : Yazılı Soru Önergesi

ÇOK İVEDİ

15.07.2002
SÜRELİ - ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 28 Haziran 2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/7847-16062/37951 sayılı yazıları.

İstanbul Milletvekili Sayın Nazif Okumuş'un yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Şükrü Sina GÜREL
Dışişleri Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

EK: Soru önergesi yanıtı (iki nüsha)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN NAZİF OKUMUŞ'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORULAR

Bilindiği üzere İstanbul'un Sarıyer ilçesinde balıkçılık yapan bir grup esnafımız 18 Nisan tarihinde avlanmak için yola çıkmışlar, balıkçı tekneleri ile Ukrayna karasularına doğru seyir halindeyken Romanya açıklarında müessif hadiselerle karşı karşıya kalmışlardı.

Romanya'nın Köstence ilçesi Tuzla kasabasının 50 mil açığından transit geçiş yapan Türk teknelerine, Romanya'nın sahil güvenlik botu ateş açmış ve bilahare 7 tekneye el koymuştu. Romen makamlarının "Suç unsuru yoksa serbest bırakacağız," dedikleri hadisede, önce 40 Türk vatandaşı balıkçımız "Romanya karasularında kaçak balık avladıkları gerekçesiyle" gözaltına alınmış, Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk Daire Başkanlığımız da devreye girmişti.

Bir dizi görüşmeden sonra Romanya makamlarının 29 Nisan 2002'de sonuçlanacağını belirttiği soruşturma sürüncemede bırakılmış ve yedi balıkçı tekemizdeki vatandaşlarımızdan 8'i tutuklanarak cezaevine konulmuş, diğer 32 ise serbest bırakılmıştı. Dolayısıyla;

- Köstence Başsavcılığı'nın 8 vatandaşımız hakkında organize suç örgütü kurdukları gerekçesiyle toplam 36 ayrı suçtan açtığı davayı Dışişleri Bakanlığı olarak takip edebiliyor muyuz?
- Tutuklu vatandaşlarımızla ilgilenebiliyor ve böylesine haksız suçlamalarla ilgili diplomatik açıdan girişimlerimizi sürdürüyor muyuz?
- Tutuklu Türk vatandaşlarının Türkiye'deki ailelerinin, konuyla ilgili girişimlerde muhatap bulamadıkları yolundaki şikayetleri konusunda ne dersiniz?
- Romanya makamlarının, sanık olarak tutukladığı vatandaşlarımızdan, ayrıca 350 bin Amerikan doları tazminat talep etmesi ve böylesine suçlamalarda bulunması, uluslararası hukukla bağdaşmakta mıdır?
- Romanya ile Türkiye arasında yapılan anlaşmalar çerçevesinde, bu tür bir işlem doğru mudur?

YANIT

1. Romanya Kamu Bakanlığı Yüksek Mahkeme Başkanlığı'nın yürüttüğü kovuşturmanın tamamlanmasıyla oluşturulan Savcılık İddianamesi üzerine, balıkçılarımız hakkında Köstence Mahkemesi'nde 2496/P/2002 dosya numaralı bir dava açılmıştır. Söz konusu dava çerçevesinde balıkçılarımızın, "gece vakti, sanayi tipi araç ve gereçlerle, yasak mevsimde ruhsatsız olarak balık avladıkları" iddiasıyla, 1927/2001 sayılı kanunun 61. maddesinin "c" bendi ile aynı kanunun 62. maddesinde öngörülen hükümler uyarınca yargılanmalarına karar verilmiştir. Yargılama 21 Mayıs 2002 tarihinde başlamıştır.

Ayrıca, Romanya Kamu Bakanlığınca, yedi balıkçı teknemizin ve toplam 40 kişilik mürettebatın, teknelerde bulunan donanım, araç ve gereçlerle birlikte Romen yasalarında suç teşkil eden yukarıda kayıtlı fiilleri işlediklerinin tespit edildiği, ruhsatsız olarak kalkan balığı, köpek balığı ve yunus balığı avladıkları belirtilmiştir.

Konu, balıkçılarımızın yakalandıkları 18 Nisan 2002 tarihinden bu yana Bakanlığımızca yakından takip edilmektedir. Gerek Bakanlığımızın ilgili birimleri, gerek Bükreş Büyükelçiliğimiz ve Köstence Başkonsoloslüğümüz, balıkçı vatandaşlarımızın sorunlarının ve ihtiyaçlarının giderilmesi, tutuklu bulunan sekiz vatandaşımızın yakınları tarafından ziyaret edilebilmeleri gibi konularda olabilecek her türlü girişimi yerine getirmektedir. Bükreş Büyükelçiliğimiz ve Köstence Başkonsoloslüğümüz görevlileri, 21 Mayıs, 7 Haziran, 21 Haziran 2002 tarihlerinde yapılan duruşmalarda hazır bulunmuşlardır. Duruşmaların ardından Bakanlığımıza gönderilen gelişme raporları ve değerlendirmeler vakit geçirmeksizin ilgili tüm kurum ve kuruluşlarımıza iletilmektedir.

Öte yandan, Köstence Başsavcılığının, tutuklu sekiz vatandaşımız hakkında “organize suç örgütü kurmak” gerekçesiyle açtığı bir dava bulunmamaktadır.

2. Köstence yakınlarındaki Poarta Alba Cezaevi’nde tutuklu bulunan sekiz vatandaşımız, Köstence Başkonsoloslüğümüz tarafından düzenli olarak ziyaret edilmekte ve kendilerinden olabilecek sorunları ve ihtiyaçları hakkında bilgi alınmaktadır. Sorun ve ihtiyaçlarına yerel imkanlar dahilinde çözüm bulunmaya çalışılmaktadır.

Vatandaşlarımızın herhangi bir sağlık problemi bulunmamaktadır. Yüksek tansiyon rahatsızlığı bulunduğu öğrenilen bir vatandaşımızın ise düzenli olarak doktor kontrolünden geçirilmesi sağlanmıştır.

Köstence limanında tutulan yedi balıkçı teknemizin günlük zorunlu bakım işleriyle ilgilenmek üzere Köstence’de kalmaya gönüllü olan yedi vatandaşımız ise keza Köstence Başkonsoloslüğümüz tarafından düzenli olarak ziyaret edilmektedir. Söz konusu vatandaşlarımızın temel gıda ve olabilecek diğer gereksinimleri mevcut imkanlar doğrultusunda karşılanmaya çalışılmaktadır. Bu çerçevede, Köstence’de bulunan esnaftan toplanan gıda ve temel ihtiyaç maddeleri vatandaşlarımıza ulaştırılmıştır. Ayrıca, 22 Haziran-6 Temmuz 2002 tarihlerinde Köstence’de düzenlenen “Cooperative Partner 2002” askeri tatbikatına katılan askeri gemilerimiz tarafından limandaki vatandaşlarımıza bol miktarda gıda maddesi yardımıyla sunulmuştur. Yedi kişilik mürettebattan biri Türkiye’ye dönmüş olup altı vatandaşımız limandaki teknelerde barınmaya devam etmektedir.

Öte yandan, tutuklu vatandaşlarımızın durumuyla ilgili olarak değişik düzeylerdeki diplomatik girişimlerimiz devam etmektedir. Köstence Valisi ve Köstence Savcısı’yla görüşülmüş olup, Sayın Cumhurbaşkanımız da, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Zirvesi vesilesiyle İstanbul’a gelen Romanya Cumhurbaşkanı’yla yaptığı görüşmede konuyu gündeme getirmişlerdir. Son olarak, Romanya’nın Ankara Büyükelçisi Bakanlığımıza çağrılarak duruşmanın seyri hakkında bilgi alınmış ve konu hakkındaki görüşlerimiz bir kez daha iletilmiştir.

3. Tutuklu yakınları, Bakanlığımızın ilgili birimiyle müteaddit kereler temas kurmuşlar ve kurmaya devam etmektedirler. Kendilerine, konu hakkındaki son gelişmeler aktarılmakta olup tutuklu vatandaşlarımızın “sahipsiz” olmadıkları, Bakanlığımızın konuyu

yakından takip ettiği ve balıkçılarımızın mümkün olan en kısa sürede yurda dönüşlerinin sağlanması hususunda tüm çabaların sarfedildiğine dair güvence verilmektedir. Tutuklu yakınlarının olabilecek tüm soruları yanıtlanmaktadır.

Ayrıca, Köstence Başkonsolosluğumuz, Köstence'ye yapmış oldukları ziyaret sırasında tutuklu yakınlarıyla yakından ilgilenmiş ve davanın gidişatı hakkında kendilerine bilgi vermiştir.

4. Romen makamlarınca hazırlanan bilirkişi raporunda tespit edilen hasarın miktarı 4 milyon Romen Leyi'dir (yaklaşık 120.000 ABD Doları). Bu meblağın, balıkçılarımız tarafından denize bırakıldığı iddia edilen ağlarda bulunan ölü kalkan balığı, yunus balığı ile köpek balıklarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Zira, gerek ilgili Romen makamlarınca, gerek Romen basınında üzerinde ısrarla durulan husus, balıkçılarımızın bir "çevre kırımına" neden olduklarıdır.

Son olarak, 21 Haziran 2002 tarihinde yapılan duruşma sonunda balıkçılarımızın avukatları tarafından, sözkonusu bilirkişi raporunda zararın neye göre belirlendiğinin belli olmaması nedeniyle, iki uzman tarafından yeniden zarar tespiti yapılması talep edilmiştir. Mahkeme bu talebi olumlu karşılamıştır.

5. Türkiye ile Romanya arasında balıkçılık konularını düzenleyen bir anlaşma bulunmamakta olup Romanya tarafına bir balıkçılık anlaşması taslağı tevdi edilmesi yönündeki çalışmalar devam etmektedir.